

Erfgoedinspectie
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

De staat van de rijkscollectie Museum de Gevangenpoort

Inhoud

Samenvatting—5

1 Inleiding—7

1.1 Context van het onderzoek—7

1.2 Kader—7

1.3 Leeswijzer—7

2 Organisatie—9

2.1 Profiel Museum de Gevangenpoort—9

2.2 Sturing en beleid—9

2.3 Financiële en facilitaire middelen—9

2.4 Personele organisatie—10

2.5 Kwaliteitszorg—10

3 Registratie—11

4 Beheer en behoud—13

5 Veiligheid—15

6 Zichtbaarheid—17

7 Administratieve organisatie—19

8 Bijlage—21

8.1 Werkwijze inspecties—21

8.2 Inspectie Museum de Gevangenpoort—22

Colofon—23

Samenvatting

Context en kader inspectie

In februari 2015 heeft de Erfgoedinspectie een inspectie uitgevoerd bij het Museum de Gevangenpoort. Deze inspectie is onderdeel van de uitvoering van een meerjarig onderzoeksprogramma naar het beheer en behoud van de rijkscollectie.

Het kader voor de inspectie is de Regeling materieelbeheer museale voorwerpen 2013 en de beheersovereenkomsten met de verzelfstandigde rijksmusea. Op basis van dit kader richt het toezicht zich op de taken registratie, beheer en behoud, veiligheid en zichtbaarheid van de rijkscollectie en de administratieve organisatie. Bij de inspectie wordt ook gekeken naar de randvoorwaarden voor een goed beheer van de rijkscollectie, zoals organisatie en beleid, kwaliteitszorg en beschikbare middelen. Deze samenvatting gaat eerst in op deze randvoorwaardelijke onderwerpen en sluit af met de inhoudelijke beheertaken.

De inspectie van het Museum de Gevangenpoort heeft zich beperkt tot het tentoonstellingsgedeelte. De depotcollectie werd ten tijde van de inspectie gereed gemaakt voor verhuizing. In overleg met het museum is afgesproken het depot op een later moment fysiek te inspecteren.

Organisatie

Sturing en beleid

Het beleid is beschreven in het Activiteitenplan 2013-2016 en in het Collectieplan de Gevangenpoort. Alhoewel het collectieplan dateert uit 2011 is dit inhoudelijk nog als voldoende actueel aan te merken.

Beschikbare middelen

De Erfgoedinspectie heeft geen tekorten in de uitvoering van beheertaken vastgesteld die een direct gevolg zijn van een tekort aan financiële, materiële en personele middelen. Het museum plaatst hierbij de kanttekening dat de financiële middelen nog net voldoende zijn voor een verantwoord collectiebeheer. Wat betreft de materiële voorzieningen is vermeldenswaardig dat de depotcollectie op korte termijn verhuist naar een nieuw en modern depot. Dit zal een positieve invloed hebben op de bewaaromstandigheden.

Ten slotte is vastgesteld dat het museum de collectie beheert met een minimale capaciteitsinzet. Dit is verantwoord gezien de aard en het gebruik van de collectie. Dit neemt niet weg dat er enkele verbeterpunten zijn vastgesteld.

Kwaliteitszorg

Uit beschikbare stukken blijkt dat het museum belang hecht aan het systematisch toepassen van kwaliteitszorg. De wijze waarop kwaliteitszorg wordt toegepast op het collectiebeheer is bij de inspectie niet inzichtelijk gemaakt.

Uitvoering beheer en behoud rijkscollectie

Registratie

Vastgesteld is dat het museum geen achterstanden heeft in het registreren van de collectie. Ook is vastgesteld dat de geregistreerde standplaatsen onvoldoende actueel zijn. De mate waarin het museum standplaatscontroles uitvoert en het soms ontbreken van (duidelijk leesbare) inventarisnummers op de voorwerpen zijn hiervoor mogelijke verklaringen.

Verder is opgevallen dat de collectieregistratie niet efficiënt wordt beheerd, met als risico dat fouten optreden. Ten slotte blijkt de bruikleenregistratie niet compleet te zijn.

Beheer en behoud

Sinds de renovatie zijn drie ruimten in het museum geklimatiseerd. De streefwaarden die het museum voor de klimaatbeheersing hanteert zijn niet in het collectieplan beschreven. Beschikbaar gestelde meetgegevens over een jaar vertonen een grote bandbreedte aan klimaatwaarden, hetgeen er op kan duiden dat de klimaatbeheersing nog niet optimaal functioneert.

Het museum besteedt de controle op ongedierte en het schoonmaken van de collectie uit aan een extern bedrijf. Van de periodieke controles ontvangt het museum een rapport. De Erfgoedinspectie concludeert dat de opvolging van geconstateerde knelpunten verbetering behoeft, omdat één specifiek knelpunt in meerdere rapporten naar voren is gebracht.

Veiligheid

De Erfgoedinspectie heeft vastgesteld dat het museum uiteenlopende maatregelen heeft genomen voor de beveiliging van de collectie en veiligheid van personeel en bezoekers. Verder is vastgesteld dat de collectiehulpverlening bij calamiteiten voldoende planmatig is uitgewerkt. Wel kan de prioriteitenlijst in het plan nog verder worden uitgewerkt, zodat een eventuele evacuatie efficiënter verloopt. Het museum heeft de procedures voor collectiehulpverlening nog niet in de praktijk getoetst door toepassing van oefeningen.

Zichtbaarheid

Het merendeel van de collectie is voor het publiek fysiek te zien in een vaste presentatie. Met een nieuwe website heeft het museum geïnvesteerd in het verbeteren van de digitale toegankelijkheid van de collectie. Het museum heeft de ambitie om op termijn alle tentoongestelde collectie op de website te presenteren.

Administratieve organisatie

In de monitor Erfgoedinspectie 2013-2014 vermeldt het museum te beschikken over procedures voor de registratie en restauratie van de collectie. Vermeld is dat procedures voor conserveringstaken nog in ontwikkeling zijn. De Erfgoedinspectie heeft deze informatie niet kunnen verifiëren.

De Erfgoedinspectie doet de volgende aanbevelingen:

- Neem maatregelen om de collectieregistratie te uniformeren en de bruikleenregistratie te completeren. Verbeter de standplaatsregistratie.
- Neem zo nodig maatregelen om de klimaatomstandigheden te verbeteren en draag zorg voor het nemen van maatregelen op tijdens pestcontroles geconstateerde tekortkomingen.
- Verbeter de prioriteitenlijst in het CHV-plan en evalueer het plan periodiek door het houden van oefeningen.
- Werk in het collectiebeleid de ambitie uit om de digitale toegankelijkheid van de collectie te vergroten.
- Stel procedures vast voor de conserveringstaken en evalueer periodiek de toepassing van procedures als onderdeel van de kwaliteitszorg.

1 Inleiding

1.1 Context van het onderzoek

De Erfgoedinspectie voert een meerjarig onderzoeksprogramma uit naar het beheer en behoud van de rijkscollectie door museale en niet-museale instellingen. Twee deelonderzoeken bij de niet-museale instellingen hebben geleid tot publicaties in 2011 en 2012¹. Vanaf 2013 vindt een onderzoek plaats naar de museale instellingen die rijkscollectie beheren. Publicatie van het rapport is voorzien in 2015. Ook publiceert de Erfgoedinspectie in het kader van het werkprogramma 2015-2016 een eindrapport over 'de staat van het beheer en behoud van de rijkscollectie', gebaseerd op de gepubliceerde deelonderzoeken.

1.2 Kader

Het kader voor de inspectie is de Regeling materieelbeheer museale voorwerpen 2013². De grondslag voor deze regeling is de Comptabiliteitswet 2001. In de regeling stelt de minister van OCW regels voor het beheer van museale voorwerpen die aan het Rijk toebehoren of zijn toevertrouwd. Dit betreft regels voor registratie, beheer en behoud, veiligheid en zichtbaarheid van de collectie en de administratieve organisatie. Ook de beheersovereenkomsten met verzelfstandigde rijksmusea zijn een kader voor de inspecties.

Daarnaast wordt bij de inspectie gekeken naar de randvoorwaarden voor een goed beheer van de rijkscollectie, zoals aansturing en beleid, beschikbare middelen en kwaliteitszorg.

1.3 Leeswijzer

De bevindingen van de inspectie zijn te vinden in de hoofdstukken 3 t/m 8. Hoofdstuk 3, Organisatie, gaat in op de randvoorwaardelijke aspecten voor het collectiebeheer. In de daaropvolgende hoofdstukken komen achtereenvolgens registratie, beheer en behoud, veiligheid, zichtbaarheid en administratieve organisatie aan bod. In de bijlage is de werkwijze van de inspectie toegelicht en zijn gehanteerde bronnen vermeld.

¹ De staat van de rijkscollectie deel 1: Rijkscollectie bij departementen en colleges (2011). De staat van de rijkscollectie deel 2: Rijkscollectie bij buitenlandse posten en buitendiensten (2012)

² Staatscourant nr.26235 17 december 2012

2 Organisatie

2.1 Profiel Museum de Gevangenpoort

Museum de Gevangenpoort en het Haags Historisch Museum vormen één organisatie, de Stichting Haags Historisch Museum. Verder deelt het museum de entree met de Galerij Prins Willem V van het Mauritshuis, hetgeen een aantal efficiencyvoordelen biedt. Het museum beschikt over een extern depot.

Het museum is een combinatie van de collectie én het gebouw als historisch monument. Het gebouw is een van de weinige middeleeuwse gevangenissen in Nederland die gaaf bewaard is gebleven.

Het museum beheert de rijkscollectie van het strafrecht, die bestaat uit 386 objecten. De collectie is gevormd door Victor de Stuers, de vader van het Nederlands erfgoed en van het cultuurbehoud in Nederland, die tevens directeur is geweest van de Gevangenpoort. De collectie is grotendeels gevormd in het derde kwart van de 19de eeuw, na de afschaffing van de doodstraf in 1870. Toen zijn vanuit het hele land straf- en martelwerktuigen naar de Gevangenpoort overgebracht. De collectie is te kenmerken als statisch. Het aantal verwervingen is beperkt en het museum stoot geen collectie af.

2.2 Sturing en beleid

In 2013 is een nieuwe directeur aangetreden. De Raad van Toezicht is op sterkte en beschikt over meerdere competenties.

De afdeling Collecties is onder meer belast met het beheer van de rijkscollectie van museum de Gevangenpoort. De bedrijfsvoering en de beveiliging is een verantwoordelijkheid van de afdeling Locaties. Beide onder de stichting vallende musea hebben een eigen locatiemanager.

Het strategische beleid van het museum is beschreven in het Activiteitenplan 2013-2016. Het collectiebeleid is beschreven in het Collectieplan de Gevangenpoort van april 2011. Dit plan gaat in op alle relevante beheertaken. Het museum licht toe dat op korte termijn geen actualisering van het collectieplan is voorzien omdat het plan op dit moment nog voldoende inhoudelijk actueel is. De Erfgoedinspectie deelt deze opvatting, behoudens de aanbeveling in hoofdstuk 6.

2.3 Financiële en facilitaire middelen

Het museum heeft in de monitor Erfgoedinspectie 2013-2014 (de monitor) vermeld dat het in redelijke mate beschikt over financiële en facilitaire middelen voor het collectiebeheer.

Tijdens de inspectie heeft het museum toegelicht dat de beschikbare middelen nog net toereikend zijn voor een verantwoord collectiebeheer. Toegelicht is dat het museum beperkt is in de mogelijkheid om meer eigen middelen te genereren. Door het gebouw is bijvoorbeeld een verdere toename van bezoekers niet of nauwelijks mogelijk.

Verder is toegelicht dat de depotcollectie binnenkort verhuist naar een nieuw gebouwde depot. Met de eigenaar wordt een nieuw huurcontract gesloten. Zoals eerder in dit rapport is aangegeven is geen fysieke inspectie uitgevoerd in het huidige depot.

De Erfgoedinspectie heeft geen tekortkomingen in het collectiebeheer vastgesteld die een direct gevolg zijn van een tekort aan financiële of facilitaire middelen.

2.4 Personele organisatie

In de monitor heeft het museum aangegeven te beschikken over voldoende personeel voor de sturing op- en de uitvoering van het beheer van de collectie van het museum. Vermeld is dat voor collectiebeheer 1 FTE beschikbaar is en geen vrijwilligers zijn ingezet op beheertaken. Uit beschikbare stukken blijkt dat eerder is besloten de functie van Hoofd Collecties niet meer in te vullen nadat deze vacant was gekomen.

Tijdens de inspectie werd duidelijk dat de beschikbare capaciteit van 1 FTE (functie collectiebeheerder) voor een groot deel ook wordt ingezet voor het beheer van de collectie van het Haags Historisch Museum. Volgens het museum is dit verantwoord, omdat de collectie van het museum nagenoeg statisch is. Er zijn bijvoorbeeld geen tijdelijke tentoonstellingen en ook nauwelijks bruikleenaanvragen.

De Erfgoedinspectie heeft niet vastgesteld dat er tekortkomingen in de uitvoering van beheertaken zijn die een direct gevolg zijn van een te beperkte capaciteitsinzet op het beheer van de collectie. Dit neemt niet weg dat er enkele verbeterpunten zijn (zie de volgende hoofdstukken), die mogelijk extra capaciteitsinzet vergen.

2.5 Kwaliteitszorg

Het museum vermeldt in de monitor te beschikken over een kwaliteitssysteem dat zich mede richt op het collectiebeheer. Uit beschikbare stukken blijkt dat in 2008 is gestart met een kwaliteitstraject en dat dit zich onder meer vertaalt in de organisatie en de administratieve organisatie. De Erfgoedinspectie heeft niet kunnen verifiëren hoe het museum kwaliteitszorg toepast op de uitvoering van beheertaken.

Conclusies

- Het museum beschikt over actueel beleid.
- Er zijn geen tekortkomingen in de uitvoering van beheertaken vastgesteld die een direct gevolg zijn van knelpunten in de beschikbare middelen of de personele capaciteit.

Aanbeveling

- Geen

3 Registratie

Een volledige en geautomatiseerde registratie van museale voorwerpen en een periodieke controle op de aanwezigheid op de geregistreerde verblijfplaats moet voorkomen dat voorwerpen vermist raken. Registratie van verwerving, vermissing, verlies, beschadiging of vernietiging van museale voorwerpen is voorwaarde voor een actueel inzicht in de omvang van de rijkscollectie, de eigendomssituatie en bijzonderheden over de staat van de rijkscollectie.

Bevindingen

De collectie bestaat uit 386 voorwerpen. Deze zijn alle geregistreerd in Adlib-museum. Er is geen registratieachterstand.

De registratie voldoet aan de basiseisen, hetgeen blijkt uit een beperkte steekproef (13 objecten opgesteld in het museum) die de Erfgoedinspectie heeft uitgevoerd. In de registratie zijn voldoende identificerende gegevens vastgelegd, waaronder een digitale afbeelding. Ook zijn de standplaatsen en de herkomstgegevens geregistreerd. Van veel voorwerpen is de conditie geregistreerd.

Standplaatscontroles vinden niet systematisch plaats, maar bij gelegenheid. De laatste integrale controle heeft plaatsgevonden in 2012 na de renovatie. Dit verklaart mogelijk dat bij de steekproef bij 4 objecten bleek dat de geregistreerde standplaats niet actueel is. De betreffende voorwerpen bevonden zich in andere ruimtes. Ook bleek tijdens de steekproef dat op sommige voorwerpen de aangebrachte inventarisnummers slecht leesbaar zijn.

Verder is opgevallen dat in het registratiesysteem met 2 datasets wordt gewerkt die niet zijn gesynchroniseerd. Hierdoor komt het voor dat beide datasets geraadpleegd moeten worden om een juist en actueel inzicht in de registratie van een voorwerp te krijgen.

Ten slotte is vastgesteld dat de bruikleenregistratie in Adlib incompleet is en dat de administratie van voor 2009 zich in het archief van het Haags Historisch Museum bevindt.

Conclusies

- De collectie is voldoende geregistreerd.
- De geregistreerde standplaatsen zijn onvoldoende actueel. Het ontbreken van een systematische standplaatscontrole en slecht leesbare inventarisnummers kunnen hierbij een rol spelen.
- Het gebruik van meerdere niet gesynchroniseerde datasets kan leiden tot onvolkomenheden in de registratie.
- Een incomplete bruikleenregistratie en een beperkt (direct) beschikbare bruikleenadministratie kunnen er toe leiden dat langdurige bruiklenen buiten het gezichtsveld van het museum geraken.

Aanbevelingen

- Voer een integrale controle uit op de actualiteit van de geregistreerde standplaatsen van voorwerpen in de tentoonstelling en herhaal dit periodiek. Herstel daarbij in voorkomende gevallen de op de voorwerpen aangebrachte inventarisnummers.
- Neem maatregelen om de registratie te uniformeren en de bruikleenregistratie te completeren.

4 Beheer en behoud

Om ook toekomstige generaties te kunnen laten genieten van de rijkscollectie is het essentieel dat deze door goed beheer behouden blijft. Passende bewaaromstandigheden, controles en het nemen van maatregelen ter verbetering van bewaaromstandigheden en de conditie van de museale voorwerpen zijn hierbij van belang.

Bevindingen

Met de renovatie is het museum voorzien van een gebouwbeheersysteem (GBS). Dit systeem beheerst het klimaat in 3 ruimten. Het museum heeft niet beschreven welke streefwaarden het museum in deze ruimten hanteert. De overige ruimten zijn niet geklimatiseerd (koude gedeelte) en in een aantal gevallen voorzien van ontvochtigers. Bij het opstellen van de collectie houdt het museum rekening met de klimaatomstandigheden in de betreffende ruimten. Veel objecten zijn robuust en minder klimaatgevoelig.

De klimaatbeheersing is een verantwoordelijkheid van de plaatsvervangend locatiemanager. De TU-Eindhoven heeft het klimaat voor en na de renovatie gemonitord. Thans vindt periodiek monitoring plaats op basis van klimaatmetingen van het GBS. Het museum heeft meetgegevens van het klimaat in de periode juli 2013 - juli 2014. Hieruit blijkt bijvoorbeeld dat in de geklimatiseerde kapel de waarden voor relatieve vochtigheid en temperatuur in deze periode uiteenlopen van respectievelijk 25,3% tot 67,5% en 15,4°C tot 28,6°C. Het gaat hierbij om geleidelijke schommelingen.

De controle op de conditie van objecten voert het museum uit bij gelegenheid. Bij controles heeft het museum geen vermindering van conditie vastgesteld. Enige uitzondering hierop is de rekpaal in de pijnkelder, waar vochtproblematiek speelde. Dit object is inmiddels gestabiliseerd. Tijdens de inspectie zijn geen tekortkomingen in de conditie van objecten gesignaleerd.

Begin 2014 is een overeenkomst gesloten met een extern bedrijf voor de controle op aantasting door ongedierte en het schoonmaken van de collectie in de tentoonstellingsruimten. Uit de overeenkomst volgt dit bedrijf vier maal per jaar een pestmanagementronde uitvoert en twee maal per jaar een schoonmaakronde. Het bedrijf stelt een rapport op van de controleresultaten die met de collectiebeheerder worden besproken. De collectiebeheerder of de directeur beslissen of maatregelen noodzakelijk zijn. Eind 2014 is een evaluatie gehouden over het eerste jaar. In het verslag is aangegeven dat er geen opvallende zaken zijn aangetroffen. De Erfgoedinspectie constateert dat dit niet geheel correspondeert met de controlerapporten. Hierin is steeds melding gemaakt van aangetroffen schadelijke of zorgelijke plaagdieren in de raadkamer. Daarbij is vuil en stof als mogelijke oorzaak aangegeven met het advies de ruimte schoon te maken.

Conclusies

- De gemeten klimaatwaarden in het museum laten een grote bandbreedte zien en dit kan er op duiden dat de klimaatbeheersing nog niet optimaal functioneert.
- Het museum besteedt in voldoende mate aandacht aan pestcontroles en het schoonmaken van de collectie in het museum. De opvolging van geconstateerde tekortkomingen behoeft verbetering.
- De Erfgoedinspectie beoordeelt het fysieke beheer van de depotcollectie in een vervolgininspectie.

Aanbevelingen

- Analyseer de klimaatgegevens van de geklimatiseerde ruimtes en neem zo nodig maatregelen om de klimaatomstandigheden te verbeteren.
- Draag zorg voor het nemen van maatregelen op tijdens pestcontroles geconstateerde tekortkomingen.

5 Veiligheid

Maatregelen ter bevordering van de veiligheid en beveiliging van de rijkscollectie moeten er voor zorgen dat museale voorwerpen niet beschadigd raken of zelfs verloren gaan. Om passende maatregelen te nemen is het nodig een risico-inventarisatie op te stellen. Een calamiteiten- en collectiehulpverleningsplan waarvan de werking door oefeningen wordt getoetst zijn van belang voor het behoud van de collectie bij calamiteiten. Het geheel aan veiligheidszorg wordt samenhangend beschreven in een integraal veiligheidsplan. Voor een landelijke analyse van veiligheidsincidenten en kennisbevordering bij musea is het van belang dat incidenten worden gemeld in het landelijk incidentenregister DICE van de RCE.

Bevindingen

Uit het jaarverslag 2013 blijkt dat het museum door een extern bedrijf een risicoanalyse heeft laten uitvoeren naar de beveiliging en veiligheid. Hieruit is naar voren gekomen dat zich geen actuele knelpunten voordoen. Een aantal beveiligingsmaatregelen is tijdens de inspectie vastgesteld, zoals plaatsing van voorwerpen in vitrines.

De veiligheidszorg in het museum wordt uitgevoerd in samenwerking met Galerij Prins Willem V met wie de entree van het museum wordt gedeeld.

Het museum is in 2013 een eigen beveiligingsdienst gestart en beschikt over een aantal stageplaatsen voor beveiligers in opleiding. Hierdoor kan het museum de rondleidingen door aspirant beveiligers laten begeleiden.

Het museum beschikt over een actueel calamiteitenplan waarin de bedrijfs- en de collectiehulpverlening is beschreven. In het plan zijn de organisatie en de taken beschreven en de te nemen maatregelen bij voorkomende calamiteiten. Het plan bevat verder een procedure voor de evacuatie van de collectie, een prioriteitenlijst, een beschrijving van voorzieningen en plattegronden. De prioriteitenlijst is niet voorzien van foto's en kenmerken als afmetingen en gewicht. Incidenten worden geregistreerd en gemeld in DICE.

Volgens het museum vinden periodiek ontruimingsoefeningen plaats. Met collectiehulpverlening is niet geoefend.

Conclusies

- Het museum heeft maatregelen genomen voor de beveiliging van de collectie en de veiligheid in het museum.
- Het museum heeft de collectiehulpverlening voldoende planmatig uitgewerkt. De prioriteitenlijst kan verder worden uitgewerkt.
- Het museum oefent onvoldoende met collectiehulpverlening.

Aanbevelingen

- Voorzie de prioriteitenlijst van foto's en kenmerken van de betreffende objecten.
- Evalueer periodiek de organisatie en procedures voor collectiehulpverlening door het houden van oefeningen.

6 Zichtbaarheid

Het tonen van de museale voorwerpen aan een zo groot mogelijk publiek en het verstrekken van informatie over de voorwerpen is een kerntaak van musea. Tonen van de collectie kan fysiek plaatsvinden in vaste en in wisselende tentoonstellingen, door het in bruikleen geven van museale voorwerpen en door digitale ontsluiting via het internet. De wijze waarop musea hun collecties toegankelijk maken wordt beschreven in een presentatiebeleid.

Bevindingen

Het presentatiebeleid is beschreven in het activiteitenplan 2013-2016. Na de restauratie beschikt het museum over meer ruimten waar de collectie in een vaste presentatie wordt getoond. Meer dan de helft van de collectie wordt fysiek getoond. Het museum organiseert geen tijdelijke tentoonstellingen omdat de bezoeker primair het museum bezoekt om de beleving van het gebouw en de daarmee samenhangende collectie. Het museum voert continu publieksonderzoek uit en streeft naar 60.000 bezoekers per jaar.

De collectie van het museum leent zich minder voor bruiklenen aan andere instellingen. Er staan 3 voorwerpen in langdurig bruikleen uit.

Het museum beschikt over een nieuwe website. Hierop zijn meer voorwerpen geplaatst dan op de vorige website. Het is de intentie van het museum om op termijn alle tentoongestelde voorwerpen op de website te plaatsen. In het depot staan vooral vergelijkbare voorwerpen, waarvan plaatsing op de website minder interessant is.

Conclusie

- De collectie wordt voldoende fysiek getoond. De digitale toegankelijkheid van de collectie kan nog worden vergroot.

Aanbeveling

- Werk in het collectiebeleid de ambitie uit om de digitale toegankelijkheid van de collectie te vergroten.

7 Administratieve organisatie

Een actuele administratieve organisatie met beschreven procedures voor het beheer van de rijkscollectie draagt bij aan duidelijkheid van verantwoordelijkheden en een zorgvuldige uitvoering van beheertaken. Zonder beschreven procedures is er een risico op een gebrek aan uniformiteit en continuïteit in de uitvoering van beheertaken. Actuele en dekkende procedures zijn voorwaarde bij de toepassing van kwaliteitszorg.

Bevindingen

In de monitor heeft het museum vermeld te beschikken over procedures voor de collectieregistratie. Ook is aangegeven dat procedures voor conserveringstaken in ontwikkeling zijn. Ten slotte is vermeld dat er procedures zijn voor de restauratie van voorwerpen met de toelichting dat het museum voor restauraties samenwerkt met externe restauratoren.

De Erfgoedinspectie heeft deze informatie niet kunnen verifiëren.

Conclusie

- Het museum beschikt nog niet over vastgestelde procedures voor alle beheertaken.

Aanbeveling

- Stel procedures vast voor de conserveringstaken.

8 Bijlage

8.1 **Werkwijze inspecties**

Vorbereiding inspectie

Ter voorbereiding van de inspectie zijn documenten van de instelling met informatie over het collectiebeheer geraadpleegd en geanalyseerd (zie ook onder 8.2). Waar beschikbaar is ook gebruik gemaakt van actuele rapportages van het Museumregister (niet verzelfstandigde musea) en rapportages van de Visitatiecommissie (verzelfstandigde musea).

Samenhang monitor Erfgoedinspectie 2013-2014

Eén van de bronnen voor de inspectie vormt de monitor Erfgoedinspectie 2013-2014. Op basis van door de instellingen aangeleverde monitorgegevens is hen een zogenoemde kleurrapportage toegezonden. Hierin is inzichtelijk gemaakt hoe de instelling presteert op de verschillende onderwerpen, ook in vergelijking met andere instellingen.

Op onderdelen kan het inspectierapport tot een andere conclusie komen dan de toegekende kwalificatie in de kleurrapportage.

Inspectie op locatie

De inspectie op locatie bestaat uit het voeren van een (introdunctie)gesprek met de directeur van het museum en met de direct verantwoordelijke(n) voor het collectiebeheer (zie ook onder 8.2). Tijdens de inspectie zijn zo nodig nog niet eerder geraadpleegde stukken ingezien.

Onderdeel van de inspectie is een praktijktoets op de registratiegraad en -kwaliteit. Hiervoor wordt het collectieregistratiesysteem ingezien en wordt een beperkte steekproef genomen ter verificatie van de vindbaarheid van geregistreerde voorwerpen. Voor de steekproef worden aselect 15 voorwerpen uit de registratie geselecteerd en 15 voorwerpen uit de tentoonstellingsruimten en depots.

Tijdens de rondgang door deze ruimten voor het uitvoeren van de steekproef wordt tegelijkertijd ook andere beheeraspecten in de praktijk getoetst. Dit betreft bijvoorbeeld (het meten van) bewaaromstandigheden, de conditie van voorwerpen en veiligheidsmaatregelen.

Rapportage

De conceptrapportages zijn ter verificatie van de bevindingen voorgelegd aan de geïnspecteerde instelling, waarna de opmerkingen zijn verwerkt in het eindrapport.

8.2 **Inspectie Museum de Gevangenpoort**

Op 18 februari 2015 is een inspectie uitgevoerd bij Museum de Gevangenpoort. De inspectie heeft zich beperkt tot de tentoonstellingsruimten van het museum. Op korte termijn vindt een verhuizing van het gehuurde depot plaats. In overleg met het museum is besloten de inspectie van het depot op een later moment uit te voeren.

Voor de inspectie zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

Interviews met

- directeur
- conservator
- medewerkster behoud en beheer
- locatiemanager

Documenten

- Activiteitenplan 2013-2016
- Collectieplan (2011)
- Jaarverslag 2013
- Rapport visitatie (2010)
- Calamiteitenplan (2015)
- Overeenkomst van dienstverlening m.b.t. schoonmaak en pestcontrole
- Rapportages en evaluatieverslag schoonmaak en pestcontroles (2014)
- Meetgegevens klimaat

Colofon

Erfgoedinspectie
Rijnstraat 50
Postbus 16478 (IPC 3500)
2500 BL Den Haag

Tel: 070 4124012
E: info@erfgoedinspectie.nl
www.erfgoedinspectie.nl

Den Haag, juli 2015

Missie

Met alert en proportioneel toezicht brengt de Erfgoedinspectie het behoud (en beheer) van cultureel erfgoed en overheidsinformatie naar het gewenste kwaliteitsniveau met het oog op de duurzame toegankelijkheid en beschikbaarheid.

Visie

De inspectie vindt dat een goed functionerende interne systematische kwaliteitszorg bijdraagt aan een betere naleving van wet- en regelgeving. Zij ziet daar een eigen verantwoordelijkheid voor organisaties en stimuleert een systematische kwaliteitszorg bij de organisaties. In haar optreden is de inspectie zacht waar het kan en hard waar het moet en treedt zij zo nodig op.

